

Za horníky

STOLA
PROKOP

O dolech na stříbro a osadě při těchto dolech na místě dnešního města Stříbra se zmiňují historické záznamy již v roce 1181. Stříbrský rudní revír je tedy v českých zemích patrně nejstarší historicky doložená těžební oblast. Nejstarší dokumentované zprávy z roku 1183 a 1186 jsou starší než zprávy o dolování v Krušných Horách a v Sasku. První písemná zpráva je v listině přemyslovského knížete Fridricha, datované rokem 1183 a uchovávané dnes v La Valletě na ostrově Malta v archivu johanitů. Později se zde těžily především rudy obsahující olovo a zinek, svého času se jednalo o nejvýznamnější ložisko tehdejší Evropy. Po dlouhá staletí jsou pak dějiny Stříbra neodmyslitelně spjaty s hornickou činností, ovlivňovanou událostmi historickými i politickými. Pozitivně i negativně, jako ostatně každé lidské dění. K definitivnímu ukončení hornických prací došlo v roce 1975.

Tato pozoruhodná historie naštěstí neupadla v zapomnění. V devadesátých letech 20. století se zrodila myšlenka naučné hornické stezky, o jejíž realizaci se tehdy velkou měrou zasloužila Česká speleologická společnost ve Stříbře. Tato stezka přibližovala hned v počátcích zájemcům po staletí trvající hornickou činnost, prastaré dobývání olověných rud a tajuplné obyvatel podzemních prostor, zároveň však i historii města, jeho přírodní bohatství a prostředí.

Dne 5. dubna 2002 vznikl oficiálně první Hornicko - historický spolek v mnohaleté historii bývalého královského horního města Stříbra. Tento spolek si dal za cíl zdokumentování a ochranu co možná největšího počtu reálií a tradic z bývalého rudního revíru, společně se zachováním a obnovením technických a geologicky významných lokalit na stříbrsku. Jednou z prvních aktivit je prodloužení současné naučné stezky, která povede od štoly

do Stříbra

sv. Trojice z Revíru Všech svatých přes současná zastavení, kolem Královské Prokopské dědičné štoly, Červené lávky, bývalého odvodňovacího kanálu ze štoly Prokop, přes zastavení u štoly Dlouhá žíla a štoly Michal až k tzv. Zíkové lávce u starého mlýna. Na trase vás informační tabule

seznámí s historií dolování na stříbrsku a s historickými revíry, s geologickým a geomorfologickým vývojem i s mineralogii stříbrských revírů.

Opravdovým klenotem naučné stezky je zcela jistě Hornický skanzen s venkovní expozicí důlní techniky, který byl slavnostně otevřen 10. 9. 2005. V celém jeho areálu je možno zhlédnout různou důlní techniku používanou nejen zde, ale i v ostatních revírech České republiky. Důlní vozy, vrtací kladiva, různé typy okovů, hydraulický

a mechanický výklopník, důlní nakladače, vrtací soustavy a mnoho dalších historických exponátů doplňuje funkční důlní lokomotiva a replika štoly, kde je možno názorně představit použití zmiňované techniky při těžbě. V další, tzv. průzkumné štolě se návštěvníci seznámí se způsoby těžby od období středověku po konec 20. století. Hornicko-historický spolek zde vlastními silami, bez nároku na finanční ohodnocení odvádí mimořádnou práci. Doplňuje dle finančních možností skanzen novými exponáty, za cíl si klade i vytvoření malého geologického parku s názornou ukázkou základních hornin z oblasti stříbrska. Připomeňme si, že součástí skanzenu je i ústí Královské dědičné štoly Prokop. Tato štola, která byla ražena jako páteř všech hlavních rudných žil v centrálním stříbrském revíru, je v současné době veřejnosti nepřístupná, jelikož Hornicko-historický spolek provádí její rekonstrukci. Otevření a zpřístupnění je plánováno na podzim letošního roku. Pokud se dílo podaří, zpřístupní se úsek cca 200 metrů dlouhý, kde si návštěvníci za odborného výkladu prohlédnou důlní dílo používané ještě v 70. letech minulého století. Do konce roku 2007 se plánuje celková elektroinstalace štoly v délce 700 metrů.

Záměry spolku jsou dalekosáhlé, pramenící z pracovního zápalu a nadšení pro dobrou věc. Práce na budování a udržování tak velkého díla je bezesporu nekonečná. Spolek čeká ještě vybudování provozní budovy Prokopské štoly, skladu materiálu, zpevnění opěrných zdí bývalého bezpečnostního náhonu, oprava kamenného můstku, instalace zábradlí, zpevnění a vyčištění odtokového kanálu. Přes tento kanál budou vybudovány dřevěné lávky s možností shlédnutí lehkých opevnění československé armády z let 1935 - 1938. Hornicko-historický spolek zde má v úmyslu vybudovat 300 metrů dlouhou kolej s originální důlní lokomotivou a důlními vozy pro jízdu mužstva. Budou sloužit i pro zpestření vaší

vycházky. Chystá se i na rozšíření naučné stezky, která by pak pokračovala ve směru od Červené lávky k obci Vranov, což je zejména v letních měsících skvělý cíl spojený třeba i s koupáním na Hracholuské přehradě.

Nepochybuji o tom, že se spolku všechny jeho záměry podaří zrealizovat a přeji mu dostatek sil i přízeň sponzorů. Vždyť městu přináší zcela unikátní typ technické památky a nám turistům opravdu jedinečný cíl v malebném údolí řeky Mže. Ve městě, jehož historie byla od jeho založení doslova tesána mlátkem a železkem v rukách generací havířů. ■

Hana Voděrová

Plánované akce společenské Hornicko-historického spolku v roce 2006

8. 9. 2006:

Slavnostní otevření Červené lávky
Akce k 200. výročí výstavby
tzv. Červené lávky

2. 12. 2006: **Hornický ples**
první novodobý hornický ples

Hornicko-historický spolek

Západní předměstí 861

349 01 Stříbro

tel.: 606 634 220, 602 264 077

